

Artvin Çoruh University Students' Entrepreneurship Determination of Trends*

Muhammed ARDIÇ¹, Salih AYDIN² & Volkan KÜÇÜK³

Keywords

Entrepreneurship,
Entrepreneurial
Features, Artvin
Çoruh University

Abstract

The theme of entrepreneurship is a process of action that is increasing day by day, integrated with the supports offered, and consequently contributing directly to the economy. As a result of this action process, new job fields are emerging, these new job fields are providing employment, resulting in social welfare as a result. The aim of the study is to determine the entrepreneurship characteristics of Artvin Çoruh University students. In this direction, a questionnaire study was carried out at faculties / vocational schools affiliated to the university. In determining these traits, 5 factors were used in terms of risk propensity, independence desire, need to achieve, innovation tendency and self confidence. As demographic characteristics; Entrepreneurship lesson, gender, personal characteristics, mood, reading at home, which class, faculty / vocational school and business idea you have been taken into consideration. Analysis results were obtained from SPSS statistical package program. As a result, differences were found in the answers given to the questions that measure the entrepreneurship characteristics of the students according to whether or not they have sex education, entrepreneurship lessons, entrepreneurship ideals, personality traits, moods, and reading.

Artvin Çoruh Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi*

Anahtar

Kelimeler

Girişimcilik,
Girişimcilik
Özellikleri, Artvin
Çoruh Üniversitesi

Özet

Girişimcilik konusu her geçen gün önemi artan, sunulan desteklerle bütünleşen ve bunun sonucunda da ekonomiye direk katkısı olan bir eylem sürecidir. Bu eylem süreci sonucunda yeni iş alanları ortaya çıkmakta, bu yeni iş alanları istihdam sağlamakta, bunun sonucu olarak toplumsal refah artmaktadır.

Çalışmanın amacı, Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, üniversiteye bağlı

* Bu çalışmada yer alan verilerin bir kısmı 8-12 Nisan 2017 tarihinde İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği tarafından düzenlenen I. Uluslararası Mesleki ve Teknik Bilimler Kongresinde sunulmuş ve kongre bildiriler kitabında tam metin şeklinde yer almıştır. Bu çalışma Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından 2016. S90. 02.03 numaralı BAP projesi olarak 2016 yılında desteklenmiştir.

¹ Corresponding Author. Yrd. Doç. Dr., Artvin Çoruh Üniversitesi, ardic@artvin.edu.tr

² Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, salihaydin@artvin.edu.tr

³ Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, volkankucuk@artvin.edu.tr

fakülte/meslek yüksekokullarında bir anket çalışması yürütülmüştür. Bu özellikleri belirlemede temel olarak risk eğilimi, bağımsızlık isteği, başarıya ihtiyacı, yenilik eğilimi ve kendine güven şeklinde 5 faktör kullanılmıştır. Demografik özellikler olarak; girişimcilik dersi, cinsiyet, kişisel özellikler, ruh hali, memlekette okuma, hangi sınıf, okuduğunuz fakülte/MYO ve iş fikri dikkate alınmıştır. Analiz sonuçlarının elde edilmesinde SPSS istatistik paket programından faydalanılmıştır. Sonuç olarak ise cinsiyete, girişimcilik dersi alıp almama durumuna, girişimcilik fikrine, kişilik özelliklerine, ruh haline ve okudukları okula göre öğrencilerin girişimcilik özelliklerini ölçen sorulara verilen cevaplarda farklılıklar aranmıştır.

1. Giriş

Girişimcilik, ekonomik gelişmenin temel dinamiğini oluşturmaktadır. Girişimcilik kavramı bireysel ve toplumsal refahı artırdığı için dikkat çekmiş ve inceleme konusu olarak literatüre girmiştir. Bu doğrultuda ülkeler, girişimciliğe daha çok önem vermeye başlamışlardır. Çünkü girişimcilik, kar elde etmenin, kullanılmayan potansiyeli aktif hale getirmenin ve yeni iş sahaları oluşturmanın en etkili yoludur. Böylelikle girişimcilik faaliyetleri, bölge ve ülke kalkınmasında ekonomik bir değer oluşturmaktadır (Korkmaz, 2012).

Ülkenin kalkınması açısından girişimcilere büyük görevler düşmektedir. Çünkü girişimcilik sayesinde yeni iş olanakları sağlanırken, ekonomideki işsizlik sorunu çözümüne de önemli katkı sağlanmaktadır. Bunların yanı sıra, farklı ve stratejik düşünce yapısına sahip girişimciler sayesinde piyasalara yeni mal ve hizmet sunulmaktadır (Akyüz 2013).

Bir girişimcinin aldığı eğitimden başlayarak bu eğitimini kullanabilme yeteneğine, ailede ve toplumda kendisine sağlanan imkanlara ve iş yüküne kadar her şey girişimcinin hareket noktasını oluşturmaktadır. Girişimcilik eğitimi, özellikle gençlerin girişimsel tutum ve davranışlarının oluşmasındaki en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Bu nedenle eğitimin gençlerin tutum ve gelecekle ilgili arzu ve hayalleri üzerindeki etkisinden dolayı potansiyel girişimcilerin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi bakımından ne kadar önemli bir faktör olduğu görülmüştür (İşcan ve Kaygın 2011).

Üniversiteler, öğrencilerin iş hayatına atılmadan önceki gerekli olan bilgilerin verildiği yerdir. Bu eğitimi alan öğrencilerin herhangi bir fikri uygulamaya dökmesi de kolay olacaktır.

Çalışmanın amacı, Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, üniversiteye bağlı fakülte/yüksekokul/meslek yüksekokullarında bir anket çalışması yürütülmüştür. Girişimcilik özelliklerini belirlemede literatürde yapılmış önceki çalışmalarda temel olarak risk eğilimi, bağımsızlık isteği, başarıya ihtiyacı, yenilik eğilimi ve kendine güven şeklinde 5 faktör kullanılmıştır. Demografik özellikler olarak; girişimcilik dersi, cinsiyet, kişisel özellikler, ruh hali, memlekette okuma, hangi sınıf, okuduğunuz fakülte/MYO ve iş fikri dikkate alınmıştır.

2. Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik kavramı, ortaçağdan günümüze kadar pek çok araştırmacının tanımlamaya çalıştığı bir kavram olarak hem işletme hem de iktisat literatürünün en fazla ilgi çeken konularından biridir. Artan ilgiye ve öneme rağmen, girişimcilik

hakkında genel kabul görmüş bir tanım vermek oldukça güçtür. Girişimcilik farklı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır.

Girişimcilik kavramı, belirli fırsatlardan yararlanmak için bazı kaynakların ve süreçlerin araştırıldığı, değerlendirildiği ve bunlardan faydalandığı süreç şeklinde tanımlanabilir (Demireli vd. 2014). Bir başka tanıma göre girişimcilik, iş adamı, iş bilen, yönetici, patron, kendi işini kendi kurma çabası içinde bulunan anlamlarında kullanılmaktadır (Küçük 2005). Girişimcilik, öncelikle zihinsel algılama ve sezgi yoluyla başlayan bir yolculuk, model, güven, imaj ve kuluçka rollerle sosyalleşen bir başarı, psikolojik açıdan girişimcinin özellikleri ile birleşen bilinçli duygusallık, başarıya odaklanan davranışlarını ve diğer davranışları işe uygun şekilde biçimlendiren özel bir teknolojidir (Top, 2006). Girişimcilik, yeni ve bilinmeyen bilginin ortaya çıkartılması olup, var olan fırsatların görülmesi ve değerlendirilmesi sürecini içermektedir (Korkmaz 2012).

3. Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi

Girişimcilik üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, girişimci olmayı belirleyen faktörlerin literatürde üç yaklaşım altında incelendiği görülmektedir. Bu yaklaşımlar; bireysel, çevresel ve firma yaklaşımlarıdır. Çevresel yaklaşım girişimciliğin çevrenin etkisi ile oluştuğu yaklaşım biçimidir. Firma yaklaşımı ise girişimcilik faaliyetlerinin işletme düzeyinde yapıldığı yaklaşım biçimidir. Bireysel yaklaşım; girişimciliği daha çok bireyin demografik ve psikolojik özelliklerinin belirlediğini ileri sürmektedir. Birinci faktör olan demografik özellikler girişimciliği yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, aile de girişimci olması ve ailenin gelir durumuna göre açıklamaktadır. Girişimciliğin belirlenmesinde etkili olan ikinci faktörün ise psikolojik faktörler olduğu görülmektedir (Korkmaz 2012). Bu faktörler; risk alma, bağımsızlık isteği, başarıya ihtiyacı, yenilikçilik ve kendine güven gibi faktörlerden oluşmaktadır.

3.1. Risk Alma

Risk alma eğilimi, öğrencinin bir iş kurması süresince yatırım ve iş yönetme riskini ele alınmaktadır. Pek çok yatırım kararlarında risk alma eğilimi temel faktör olarak dikkate alınmaktadır. Girişimcilerin farklı olaylarda değişen risk eğilimi seviyeleri girişimcilerin risk algısının farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Risk alma davranışını ölçmek için aslında hangi risk türünün incelendiğine, ayrıca açıklık getirmek gerekmektedir (Avşar 2007). Girişimci, riskle karşılaşabileceği halde, fırsatları değerlendirerek, belirsizlik altında büyüme ve kara ulaşma amacıyla, sermaye ihtiyacını karşılayabilmek için gerekli kaynakları toplayarak, yeni iş ya da işletme oluşturan kişidir (Özkan vd. 2003).

3.2. Bağımsızlık İsteği

Bağımsızlık, kişilerin önemli kararları vermede ve fırsatların peşine düşmede bağımsız olarak hareket etme serbestliğidir. Bağımsız olan bir kişi bir düşünceyi ya da vizyonu ortaya koymada ve uygulamada serbest olarak hareket edebilmektedir. Genel olarak fırsatları kovalamada kendi kendini yönlendirme anlamı taşıyan bağımsızlık kavramı, dar anlamda, iş tasarımı çerçevesinde iş özelliğinin ve iş metotlarının seçilmesi ile iş programı üzerindeki kişisel kontrol derecesini göstermektedir (Özdemir 2013).

Birçok kişi başkalarına bağımlı çalışmak istememektedir. Kişinin kendi adına işletme kurup çalıştırmak isteği özgür çalışma isteğinden kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda bağımsız çalışma isteği sonucunda kurulan işletmede çalışan işçilere liderlik yapabilmek de bağımsızlık isteği ile girişim faaliyetlerinde bulunma düşüncesini desteklemektedir (Bozkurt 2011).

3.3. Başarma İhtiyacı

Başarma ihtiyacının; insanları girişimciliğe sevk etme, kontrollü riskleri üstlenme, problem çözme becerisini geliştirme ve amaçların belirlenmesinde katkıda bulunma gibi avantajları bulunmaktadır (Korkmaz 2012).

Herhangi bir işin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması için temel belirleyicilerden biri olan başarma ihtiyacı, aynı zamanda toplumların ekonomik gelişmelerinin sağlanmasında önemli bir motivasyon aracı olma özelliğine de sahiptir. Başarma ihtiyacı, her tür insan davranışının gerisinde yatan psikolojik bir güç ve girişimcilik davranışını uzun soluklu olarak etkileyen bir faktördür (Ören ve Biçkes 2011).

3.4. Yenilikçilik

Yenilik eğilimi, yeni ürünler, yeni metotlar ortaya çıkarma, yeni pazarlara girme, yeni bir organizasyon yapısı kurma ve tüm bunlara yönelik bir irade ortaya koymayı içeren eğilimdir. Girişimci, yenilik yoluyla değişimleri ortaya çıkarmakta, farkındalık oluşturmada ve bunun sonucunda da başarıya ulaşmaktadır (Solmaz vd. 2014).

Girişimciler değişimi ortaya çıkartan ve yöneten kişilerdir. Yenilik yaparak, girişimciler sürekli fırsatları yakalayıp kavrama yeteneğini sergilemektedirler. Girişimciler yenilikçiliği yeni zenginlik üretici kaynaklar keşfetme ve mevcut kaynaklara ilave zenginlik dahil etmekte kullanılmaktadırlar (Güney ve Nurmakhamatuly 2007).

3.5. Kendine Güven

Girişimci genel olarak kendi işini kuran ve devam ettiren, bunun yanında risk alabilen kişi olarak kabul edilmektedir. Kendine güven; risk eğilimi, bağımsızlık isteği, başarma ihtiyacı ve yenilikçilik gibi psikolojik özelliklerden birini oluşturmaktadır. Başarılı girişimcinin en önemli özelliklerinden birisi de bir amacı gerçekleştirmek için kendine güvenmesidir. Girişimcilerin kendilerine olan güvenleri işlerine olan ilgi ve uzmanlık ile beraber artış göstermektedir (Korkmaz 2012).

Girişimcilik özelliklerinin belirlenmesinde etkili olan psikolojik faktörlerin hepsinin önemi yüksektir. Bu beş faktör ile beraber girişimcilik eğilimleri hakkında daha sağlıklı analizler yapılmakta ve bu analizler gerçeğe uygun şekilde yorumlanmaktadır.

4. Metodoloji

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemektir. Bunun yanında öğrencilerin taşıdıkları demografik özelliklerinin girişimcilik eğilimlerindeki nasıl farklılık ortaya koyacağı

belirlenmek istenmektedir.Yapılacak analizlerle elde edilecek bulgularla birlikte literatüre katkı sağlamak istenmektedir.

4.2. Çalışmanın Metodolojisi

Aşağıda sıralanan hipotezleri test etmek için Artvin Çoruh Üniversitesine bağlı fakülte ve meslek yüksekokullarında 2016-2017 yılı güz döneminde eğitim-öğretim gören öğrencilerin tamamı üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır. Anket formu toplam iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda ankete katılan öğrencilerin demografik ve kişilik özellikleri ölçülmeye çalışılmıştır. İkinci kısım ise öğrencilerin girişimcilik özelliklerini ölçmeye çalışan sorulardan oluşturulmuştur. Anket formu ise bilimsel araştırma projesinde araştırmacı olarak görev alan Öğr. Gör.Salih Aydın'ın yüksek lisans tezi için kullandığı anket formu yardımıyla oluşturulmuştur. Yapılan çalışma sonucunda elde edilen veriler ise SPSS 19.0 paket programı ile analize tabi tutulmuş ve çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir.

Artvin Çoruh Üniversitesinde okuyan yaklaşık 1600 öğrenciye anket formu elle dağıtılmıştır. Dağıtılan bu anket formlarının sadece 566 tanesinin anketin güvenilirliğini bozmayacağı tespit edilmiş ve araştırmaya dahil edilmiştir.Geriye kalan anket formları ise analiz dışında tutulmuştur.

Araştırmada literatürde de kullanılan girişimcilik özelliklerini belirleyen kıstaslar olarak risk eğilimi, bağımsız çalışma isteği, başarıya ihtiyacı, yeniliğin yanında kendine güven dikkate alınmıştır.

4.3. Çalışmanın Hipotezleri

Çalışmada ölçülmeye çalışılan kıstaslar belirlenerek bu kıstaslara göre hipotezler oluşturulmuş ve test edilmiştir.

H1: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde kişilik özelliklerine göre farklılık vardır.

H2: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde ruh hallerine göre farklılık vardır.

H3: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde memleketlerinde okuyup okumamalarına göre farklılık vardır.

H4: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde kaçınıcı sınıfta olduklarına göre farklılık vardır.

H5: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde okudukları fakülte/MYO'ya göre farklılık vardır.

H6: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde aldıkları girişimcilik dersi alıp almadıklarına göre farklılık vardır.

H7: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde iş fikirleri olup olmama durumuna göre farklılık vardır.

H8: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde cinsiyetlerine göre farklılık vardır.

H9: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde okudukları

ilçeye göre farklılık vardır.

5. Çalışmanın Bulguları

Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada anket yöntemi ile toplanan verilerin analizinde ilk olarak anket soruları güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Anket soruları iki kısımdan oluşmuştur. Birinci kısımda kişilik özelliklerini ölçen sorulara yer verilmişken ikinci kısımda ise girişimcilik eğilimini ölçen sorulara yer verilmiştir. Girişimcilik eğilimini ölçen toplam 25 soru 5'li Likert ölçeğine göre oluşturulmuştur.

Tablo 1: Anket Sorularının Güvenirlik Analizi

Girişimcilik Özellikleri	Cronbach's Alpha	N: Soru Sayısı
Tüm Girişimcilik özellikleri	0,881	25

Güvenirlik analizi sadece girişimcilik özelliklerini ölçen sorulara uygulanmıştır. Kişilik özelliklerini ve demografik özellikleri ölçen sorulara bu analiz yapılmamaktadır. Tablo 1'e bakıldığında anket sorularının tamamının Cronbach's Alpha güvenilirlik analizi testi sonucu 0,881 olarak elde edilmiştir. 0,60 ve üzeri bir değere sahip olan değerlendirmede ölçeğin güvenilirliği yüksek olarak nitelendirildiği için araştırmada kullanılan anket formunda yer alan sorularının güvenilirlik düzeyi oldukça yüksek çıkmıştır.

5.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Tanımlayıcı istatistikler verilerin sayısal sonuçlarla desteklenerek yorumlanmasıdır. Tanımlayıcı istatistiklere örnek olarak merkezi eğilim ölçütleri, ortalamadan sapma ölçütleri, normallikten sapma ölçütleri gösterilebilir. Merkezi eğilim ölçütleri: aritmetik ortalama, medyan (ortanca), mod (tepe değeri) gibi alt dallara ayrılırken ortalamadan sapma ölçütleri ise varyans ve standart sapma gibi alt dallara ayrılmaktadır (Kalaycı 2010).

Tanımlayıcı istatistikler yardımıyla yapılan bir analiz sonucunda elde edilen sonuçlar değerlendirilirken, dikkat edilmesi gereken ilk şey istatistiksel önemdir. İstatistiksel önem diğer bir ifade ile anlamlılık düzeyi p harfi ile ifade edilmektedir. P değeri, belirli bir sonucun tesadüfen ortaya çıkma olasılığını gösterir. Genel olarak kabul gören görüş, p değerinin 0,05'den düşük olması durumunda sonucun istatistiksel olarak önemli olacağıdır. Başka bir deyişle, bir bulgunun tesadüfen ortaya çıkma olasılığı %5'ten az ise bu sonuç istatistiksel olarak önemli sayılmaktadır (Kalaycı 2010).

Tablo 2'ye göre verilerin normal dağılıma sahip olup olmadığı incelendiğinde çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmaktadır. Normallik dağılımında veriler -1 +1 arasında olması durumunda normal dağılıma sahip olmaktadır. Bu doğrultuda ankette yer alan basıklık ve çarpıklık değerlerinin birçoğu bu aralıkta yer almamaktadır. Sonuç olarak anket soruları normal dağılıma uymamaktadır. Ankete konu olan değişkenlerin yapıları itibari ile normal dağılıma uygun olmaları beklenemez.

Tablo 2: Tanımlayıcı İstatistikler

	Cinsiyet	Özellik	Ruh hali	Memleket	Sınıf	Okul	Ders	Fikir
Örneklem Sayısı	566	566	566	566	566	566	566	566
Kayıp değer	0	0	0	0	0	0	0	0
Ortalama	1,4152	4,318	3,9293	1,7986	2,1272	6,7226	1,6307	1,5477
Ortalamanın Standart Sapması	0,02073	0,09742	0,08117	0,01687	0,04143	0,16592	0,0203	0,02094
Medyan	1	4	4	2	2	6	2	2
Mod	1	2	4	2	2	4	2	2
Standart Sapma	0,49319	2,3176	1,93119	0,40141	0,9856	3,94732	0,48303	0,49816
Varyans	0,243	5,371	3,73	0,161	0,971	15,581	0,233	0,248
Çarpıklık	0,345	0,053	-0,033	-1,493	0,544	0,152	-0,543	-0,192
Çarpıklığın Standart Sapması	0,103	0,103	0,103	0,103	0,103	0,103	0,103	0,103
Basıklık	-1,888	-1,692	-1,011	0,23	-0,705	-1,429	-1,711	-1,97
Basıklığın Standart Sapması	0,205	0,205	0,205	0,205	0,205	0,205	0,205	0,205
Dizi	1	7	6	1	3	12	1	1
Minimum	1	1	1	1	1	1	1	1
Maksimum	2	8	7	2	4	13	2	2

5.2. Faktör Analizi

Faktör analizi, birbirleriyle ilişkisi olduğu düşünülen çok sayıdaki değişkenler arasındaki ilişkinin yapısına göre ipuçları sağlamak amacıyla kullanılmaktadır. Faktör analizi, aralarında ilişki bulunduğu düşünülen çok sayıdaki değişken arasındaki ilişkilerin anlaşılmasını ve yorumlanmasını kolaylaştırmak için daha az sayıdaki temel boyuta indirgemek veya özetlemek özelliklerine sahip olan çok değişkenli analiz tekniğine verilen bir isimdir. Faktör analizinde temel mantık, karmaşık bir olgunun daha az sayıda faktörler yardımıyla açıklanabileceği düşüncesidir (Altunışık ve ark. 2012).

Faktör analizinde ilk olarak veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığını değerlendirmek amacıyla örneklem büyüklüğünün Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerine bakılmalıdır. KMO, gözlenen korelasyon katsayıları büyüklüğü ile kısmi korelasyon katsayılarının büyüklüğünü karşılaştıran bir indekstir. KMO oranının (0.5)'in üzerinde olması gerekir. Oran ne kadar yüksek olursa veri seti faktör analizi yapmak için o kadar iyidir denilebilmektedir (Kalaycı 2010).

Tablo 3: KMO Değeri

Kaiser-Meyer-Olkin Measure ile Örneklem Yeterliliği Ölçümü Analizi		,906
Bartlett'in Küresellik Testi	Ki-Kare Değeri df	4241,245 300

Tablo 3'e bakıldığında faktör analizinin uygulanması için Bartlett Sınaması ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçütü dikkate alınmıştır. Ki-Kare değeri: 4241,245 ve anlamlılık düzeyi p:0,000 olarak hesaplanmıştır. KMO değeri ise 0,906 olarak hesaplanmıştır.

Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda genellikle KMO değerinin 0,50'dan büyük olması örneklem büyüklüğünün analizi için yeterli olduğunu göstermektedir (Demireli ve ark. 2014).Yapılan analiz sonucunda bulunan KMO değeri sosyal bilimlerde istenilen KMO değerinden yüksek çıkmıştır. Araştırmada veri setinin örneklem büyüklüğü faktör analizi için yeterli görülmektedir.

Tablo 4: Ortak Varyans Tablosu

Anket soruları	Baş değer	Çıkarma
Risk 1 (Kurallara karşı çıkmaktan hoşlanırım)	1,000	,433
Risk 2 (Belirsiz durumlara fazla tahammül edemem)	1,000	,582
Risk 3 (Rahat yaşamak için risk gereklidir)	1,000	,603
Risk 4 (Risk almaktan çekinmem)	1,000	,628
Risk 5 (Başarı için daha önce denemediklerimi denemekten çekinmem)	1,000	,430
Bağımsızlık 1 (Ekonomik bağımsızlığım için de olsa başkalarından emir almayı sevmem)	1,000	,591
Bağımsızlık 2 (Farklı olmaktan korkmam)	1,000	,534
Bağımsızlık 3 (Bir şeye inanıyorsam başkasından onay beklemem)	1,000	,542
Bağımsızlık 4 (Bir şeyi yaparım diyorsam, yaparım)	1,000	,545
Bağımsızlık 5 (Bir kişinin beni yönlendirmesini istemem)	1,000	,559
Başarma 1 (Daha çok para kazanmak için her şeyi yaparım)	1,000	,663
Başarma 2 (Başladığım bir işi başarıyla bitirmek isterim)	1,000	,534
Başarma 3 (Benim için başarmak para kazanmaktan daha önceliklidir)	1,000	,555
Başarma 4 (Başarılı olmak için elimden gelenin fazlasını yapabilirim)	1,000	,606
Başarma 5 (Yapacağım işte herkesten iyi olmayı isterim)	1,000	,625
Yenilik 1 (Orijinal fikir ve düşünceler geliştirebilirim)	1,000	,546
Yenilik 2 (Gelecekteki fırsatları yakalayacak yeteneğe sahibim)	1,000	,626
Yenilik 3 (Yeni fikirlere her zaman açıgımdır)	1,000	,538
Yenilik 4 (Kendini yenilemeyen başarısız olmaya mahkumdur)	1,000	,392
Yenilik 5 (Kendi fikirlerimi hayata geçirecek işlere yönelmeyi severim)	1,000	,510
Kendine Güven 1 (Çok çalışarak her işin üstesinden gelebilirim)	1,000	,557
Kendine Güven 2 (Kendime her konuda güvenim tamdır)	1,000	,522
Kendine Güven 3 (Her zaman bildiğim yoldan gitmeyi tercih ederim)	1,000	,598
Kendine Güven 4 (Karşılaştığım problemleri kendim çözerim)	1,000	,548
Kendine Güven 5 (Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem)	1,000	,593

Ortak varyans bir değişkenin analizde yer alan diğer değişkenlerle paylaştığı varyans miktarıdır. Faktör analizinde düşük orta varyansa sahip olan değişkenler (örneğin, 0,40'ın altında) analizden çıkartılarak, faktör analizi yeniden yapılabilir. Bu durumda hem KMO hemde açıklanan varyans değeri istatistiği daha yüksek bir değere ulaşacaktır. Eğer ortak varyans değeri 1'in üstünde çıkarsa, bu durumda ya veri seti çok küçüktür yada araştırmada çok sayıda yada az sayıda faktör

belirlenmiştir (Kalaycı, 2010: 329).Ortak varyans tablosuna bakıldığında değişkenlerin aldığı değerler 0,40'ın üstünde seyir etmiştir. Bu durumu KMO değerinin yüksek çıkması da desteklemektedir. Analize uygun olduğu tespit edilen araştırmaya ait bulgular aşağıda verilmiştir. Bu bulgulara göre gerekli yorumlar da yapılmıştır.

Tablo 5: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Kadın	331	58,5
Erkek	235	41,5
Toplam	566	100

Tablo 5'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin %58,5'i kadın kalan %41,5'i ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 6: Öğrencilerin Kişilik Özelliklerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Zeki	39	6,9
Dürüst	178	31,4
Cesur	52	9,2
Tembel	22	3,9
Çalışkan	41	7,2
Lider	48	8,5
Güler yüzlü	176	31,1
Fırsatçı	10	1,8

Öğrencilerin kişilik özelliklerini tanımlayan özelliklerini belirleyen anket sorusuna verilen cevaplar Tablo 6'da ele alınmıştır. Tablo 6'ya göre öğrenciler kişilik özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda ankete katılan katılımcıların %6,9'u zeki, %31,4'ü dürüst, %9,2'si cesur, %3,9'u tembel, %7,2'si çalışkan, %8,5'i lider, %31,1'i güler yüzlü ve %1,8'i ise fırsatçı bir kişiliğe sahip oldukları bulunmuştur.

Tablo 7: Öğrencilerin Ruh Hallerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Gergin	96	17,0
Hırslı	60	10,6
Kaderci	36	6,4
Sakin	182	32,2
Huzurlu	51	9,0
Mutlu	70	12,4
Hayalperest	71	12,5

Tablo 7'ye göre öğrencilerin ruh hallerine göre dağılımı verilmiştir. Buna göre katılımcıların %17'si gergin, %10,6'sı hırslı, %6,4'ü kaderci, %32,2'si sakın, %9'u huzurlu, %12,4'ü mutlu ve %12,5'i ise hayalperest bir ruh haline sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin Memleketlerinde Okuyup Okumamalarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	114	20,1
Hayır	452	79,9
Toplam	566	100

Tablo 8’de öğrencilerin üniversiteye memleketlerinde devam edip etmedikleri hakkında bilgi mevcuttur. Buna göre ankete katılan katılımcıların %20,1’i üniversiteyi memleketlerinde okurken %79,9’u ise üniversiteyi başka bir memlekette okumaktadır.

Tablo 9: Öğrencilerin Okudukları Sınıflara Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
1. Sınıf	171	30,2
2. Sınıf	224	39,6
3. Sınıf	99	17,5
4. Sınıf	72	12,7

Tablo 9’da öğrencilerin okudukları sınıflara göre dağılımları verilmiştir. Tabloya göre ankete katılan katılımcıların %30,2’si 1. Sınıf, %39,6’sı 2. Sınıf, %17,5’i 3. Sınıf ve %12,7’si 4. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 10: Öğrencilerin Okudukları Okullara Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Sağlık Bilimleri Fakültesi	39	6,9
Hopa İ.İ.B.F	67	11,8
İlahiyat Fakültesi	42	7,4
Fen Edebiyat Fakültesi	81	14,3
Eğitim Fakültesi	51	9,0
Orman Fakültesi	23	4,1
Borçka Acarlar MYO	40	7,1
Yusufeli MYO	30	5,3
Sağlık Hizmetleri MYO	59	10,4
Hopa MYO	44	7,8
Arhavi MYO	45	8,0
Atvin MYO	45	8,0
Toplam	566	100

Tablo 10’da öğrencilerin okudukları okullara göre dağılımı gösterilmiştir. Tabloya göre öğrencilerin dağılımı bütün fakülte ve meslek yüksekokullarına eşit dağıtılmaya çalışılmıştır. Bunun nedeni olarak ise bütün örneklem sayılarının birbirine eşit olması ve bunun sonucunda ağırlıkları eşit dağıtmak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 11: Öğrencilerin Girişimcilik Dersi Alıp Almama Durumuna Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	209	36,9
Hayır	357	63,1

Tablo 11’de öğrencilerin girişimcilerin girişimcilik ile ders alıp almama durumlarına göre dağılımı gösterilmiştir. Ankete katılan katılımcıların %36,9’u girişimcilik ile ilgili ders alıp veya bir etkinliğe katıldığını belirtmişken %63,1’i ise girişimcilik ile ilgili herhangi bir ders veya etkinliğe katılmamıştır.

Tablo 12’de öğrencilerin girişimcilik ile ilgili bir fikre sahip olup olmamalarına göre dağılımı gösterilmiştir. Ankete katılan katılımcıların %45,2’si en az bir girişimcilik fikrine sahip olduklarını belirtmişken %54,8’i herhangi bir girişimcilik fikrine sahip olmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 12: Öğrencilerin Girişimcilik Fikrine Sahiplik Durumuna Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	256	45,2
Hayır	310	54,8
Toplam	566	100

Tablo 13’de öğrencilerin okuduğu okulların buldukları yerlere göre dağılımı gösterilmiştir. Ankete katılan katılımcıların %30,4’ü Hopa’da, %49,1’i ise Artvin merkezde okumaktadır. Okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu yerlerde olmasının en büyük etkisi üniversite yerleşke dağılımının bu yerlerde ağırlık kazanmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 13: Öğrencilerin Buldukları İlçelere Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Hopa	172	30,4
Borçka	41	7,2
Yusufeli	30	5,3
Arhavi	45	8,0
Artvin/Merkez	278	49,1

Veri setinin normal dağılım göstermesi durumunda iki bağımsız grup arasındaki farklılıkların testi için Bağımsız İki Örnek T-Testi kullanılmalıdır. Ancak veri seti normal dağılıma uymadığı için T-Testi yerine parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U Testini kullanılmalıdır.

Mann-Whitney U Testi, aralıksız ölçülen iki bağımsız grup arasındaki farklılıkların testi için kullanılır. Bu test bağımsız örnekler için uygulanan t-testlerinin parametrik olmayan alternatifidir. T-testinde olduğu gibi, iki grubun ortalamalarının karşılaştırılması yerine, Mann-Whitney U Testi grupların medyanlarının karşılaştırması (Kalaycı 2010).

İncelenen test istatistiği sonucunda olasılık değeri (p) 0,05’den küçük ise gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır yorumu getirilmektedir. Mann-Whitney U Testi SPSS çıktısında incelenmesi gereken değerler Z değeri ve Asymp.Sig (2-tailed) şeklinde verilen anlamlılık düzeyleridir (Kalaycı 2010).

Tablo 14: Öğrencilerin Memleketlerinde Okuyup Okumama Durumlarına Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Mann-Whitney U	Z	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	25314	-0,299	0,765
Risk 2	24356	-0,957	0,338
Risk 3	24859	-0,604	0,546
Risk 4	24704	-0,714	0,475
Risk 5	23477	-1,565	0,118
Bağımsızlık 1	25240	-0,350	0,726
Bağımsızlık 2	23484	-1,568	0,117
Bağımsızlık 3	23917	-1,255	0,210
Bağımsızlık 4	23085	-1,847	0,065
Bağımsızlık 5	24023	-1,171	0,241
Başarım 1	23290	-1,652	0,09
Başarım 2	23764	-1,466	0,143
Başarım 3	24406	-0,929	0,353
Başarım 4	23686	-1,452	0,146
Başarım 5	22869	-1,994	0,046
Yenilik 1	27710	-0,739	0,460
Yenilik 2	24432	-0,915	0,360
Yenilik 3	22924	-1,998	0,046
Yenilik 4	24962	-0,550	0,582
Yenilik 5	25193	-0,407	0,684
Kendine Güven 1	23735	-1,411	0,158
Kendine Güven 2	24671	-0,735	0,462
Kendine Güven 3	24243	-1,024	0,306
Kendine Güven 4	24382	-0,948	0,343
Kendine Güven 5	24452	-0,875	0,381

Tablo 14'te ankete katılan katılımcıların memleketlerinde okuyup okumama durumlarına göre girişimcilik özelliklerinde (risk eğilimi, bağımsızlık isteği, başarıma ihtiyacı, yenilikçilik ve kendine güven) farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir. Farklılığın meydana gelebilmesi için anlamlılık düzeyi (p) olasılık değeri 0,05 den küçük olmalıdır. Bu veriden hareketle anketlere verilen cevaplar incelendiğinde memlekette okuyup okumama durumlarına göre farklılık oluşan sorular sadece Başarım 5 ve Yenilik 3'e karşılık gelen sorulara verilen cevaplardan oluşmaktadır. Bu iki soruya verilen cevaplar incelendiğinde memleketinde okuyan öğrencilerin diğer illerden gelen öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Ancak diğer sorulara verilen cevaplar incelendiğinde memleketlerinde okuyan öğrenciler ile diğer illerden gelen öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinde herhangi bir farklılık görülmemiştir. Yani yokluk (H0) hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin girişimcilik dersi alıp almama durumlarına göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık olup olmadığını ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15: Öğrencilerin Girişimcilik Dersi Alıp Almama Durumlarına Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Mann-Whitney U	Z	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	34653	-1,460	0,144
Risk 2	35474	-1,035	0,301
Risk 3	32565	-2,633	0,008
Risk 4	33257	-2,269	0,023
Risk 5	32913	-2,499	0,012
Bağımsızlık 1	35388	-1,065	0,287
Bağımsızlık 2	32922	-2,507	0,012
Bağımsızlık 3	33884	-1,932	0,05
Bağımsızlık 4	33963	-1,916	0,05
Bağımsızlık 5	34385	-1,634	0,102
Başarım 1	37276	-0,017	0,987
Başarım 2	35693	-0,983	0,326
Başarım 3	36645	-0,376	0,707
Başarım 4	36116	-0,691	0,489
Başarım 5	36188	-0,640	0,522
Yenilik 1	34864	-1,423	0,155
Yenilik 2	34559	-1,568	0,117
Yenilik 3	34831	-1,447	0,148
Yenilik 4	35987	-0,752	0,452
Yenilik 5	34387	-1,728	0,084
Kendine Güven 1	37,119	-0,108	0,914
Kendine Güven 2	31307	-3,356	0,001
Kendine Güven 3	33622	-2,062	0,039
Kendine Güven 4	34694	-1,489	0,136
Kendine Güven 5	34461	-1,578	0,115

Tablo 15'te ankete katılan katılımcıların girişimcilik ile ilgili herhangi bir ders alıp almama durumlarına göre girişimcilik özelliklerinde herhangi bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir. Anket sorularına verilen cevaplar analiz edildiğinde Risk 3, Risk 4, Risk 5, Bağımsızlık 2, Bağımsızlık 3, Bağımsızlık 4, Kendine Güven 2 ve Kendine Güven 3'e karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda farklılığın ortaya çıktığı ve istatistiksel olarak farklılık elde edilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre girişimcilik ile ilgili ders veya eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre girişimcilik özellikleri yüksek çıkmıştır. Yani girişimcilik dersi alan öğrencilerle almayan öğrenciler arasında girişimcilik özelliklerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Ancak bunu bütün sorulara verilen cevaplara dağıtmak mümkün olmamaktadır. Çünkü bazı sorulara verilen cevaplar incelendiğinde herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin girişimcilik ile ilgili fikirlerinin olup olmama durumlarına göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık olup olmadığını ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16: Öğrencilerin Girişimcilik Fikrine Sahip Olup Olmama Durumlarına Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Mann-Whitney U	Z	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	36684	-1,391	0,164
Risk 2	38376	-0,494	0,622
Risk 3	35037	-2,296	0,022
Risk 4	32199	-3,872	0,000
Risk 5	37333	-1,077	0,281
Bağımsızlık 1	35764	-1,902	0,057
Bağımsızlık 2	35457	-2,132	0,033
Bağımsızlık 3	35844	-1,890	0,059
Bağımsızlık 4	36184	-1,729	0,084
Bağımsızlık 5	36844	-1,326	0,185
Başarma 1	35300	-2,152	0,031
Başarma 2	37579	-1,007	0,314
Başarma 3	37629	-0,912	0,362
Başarma 4	35995	-1,860	0,063
Başarma 5	37225	-1,145	0,252
Yenilik 1	33968	-3,020	0,003
Yenilik 2	35136	-2,307	0,021
Yenilik 3	36551	-1,554	0,120
Yenilik 4	37126	-1,194	0,232
Yenilik 5	32265	-4,054	0,000
Kendine Güven 1	38793	-0,269	0,788
Kendine Güven 2	38430	-0,459	0,646
Kendine Güven 3	38908	-0,198	0,843
Kendine Güven 4	39046	-0,125	0,901
Kendine Güven 5	36378	-1,568	0,117

Tablo 16’da ankete katılan katılımcıların girişimcilik ile ilgili bir fikre sahip olup olmama durumuna göre farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir.Yapılan analiz sonucuna göre bazı sorulara verilen cevaplarda fikir sahibi olanlar ile olmayanlar arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Risk 3, Risk 4, Bağımsızlık 1, Bağımsızlık 2, Bağımsızlık 3, Başarma 1, Yenilik 1, Yenilik 2 ve Yenilik 3’e karşılık gelen sorulara verilen cevaplar analiz edildiğinde bu sorulara verilen cevaplarda girişimcilik ile ilgili fikre sahip olanlar ile herhangi bir fikri olmayanlar arasında istatistiksel anlamda bir farklılık bulunmuştur. Bu doğrultuda bu sorulara verilen cevaplarda girişimcilik ile ilgili bir fikre sahip olanların girişimcilik ile ilgili herhangi bir fikre sahip olmayanlara göre girişimcilik eğilimlerinin yüksek çıktığı görülmüştür.Ancak başarıma ihtiyacını ve kendine güven eğilimini ölçen sorulara verilen cevaplarda herhangi bir farklılık bulunmamıştır. Yani bu sorular için yokluk hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre girişimcilik özelliklerini ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17: Öğrencilerin Cinsiyet Durumlarına Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Mann-Whitney U	Z	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	34629	-2,299	0,022
Risk 2	34942	-2,186	0,029
Risk 3	33632	-2,860	0,004
Risk 4	27893	-6,035	0,000
Risk 5	36889	-1,116	0,264
Bağımsızlık 1	36670	-1,208	0,227
Bağımsızlık 2	36208	-1,503	0,133
Bağımsızlık 3	37058	-1,014	0,311
Bağımsızlık 4	38695	-0,111	0,912
Bağımsızlık 5	36438	-1,344	0,179
Başarma 1	34470	-2,404	0,016
Başarma 2	36176	-1,620	0,105
Başarma 3	36906	-1,106	0,269
Başarma 4	38097	-0,452	0,651
Başarma 5	38703	-0,106	0,916
Yenilik 1	34056	-2,760	0,006
Yenilik 2	32786	-3,415	0,001
Yenilik 3	38150	-0,425	0,671
Yenilik 4	38606	-0,160	0,873
Yenilik 5	35314	-2,075	0,038
Kendine Güven 1	34705	-2,371	0,018
Kendine Güven 2	38305	-0,322	0,748
Kendine Güven 3	38665	-0,124	0,901
Kendine Güven 4	36813	-1,161	0,246
Kendine Güven 5	34008	-2,653	0,008

Tablo 17’de ankete katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre verdikleri cevaplarda farklılıkların ortaya çıkıp çıkmadığı yorumlanmaktadır. Bu doğrultuda anket sorularına verilen cevaplar cinsiyete göre değerlendirildiğinde Risk 1, Risk 2, Risk 3, Risk 3, Başarma 1, Yenilik 1, Yenilik 2, Yenilik 5, Kendine Güven 1 ve Kendine Güven 5’e karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda cinsiyete göre farklılıkların ortaya çıktığı elde edilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre ankete katılan erkek öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda girişimcilik eğilimleri bayan öğrencilerin eğilimlerinden yüksek çıkmıştır. Ancak bağımsızlık isteğini ölçen sorulara verilen cevaplarda herhangi bir farklılık gözlemlenmemiştir.

İki grubun değerlendirilmesinde kullanılan Mann-Whitney U Testi ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında yetersiz kalmaktadır. Üç veya daha fazla grubun karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis Testi Mann-Whitney U Testinin yerine kullanılmaktadır. Çalışmada kullanılan veri seti normal dağılıma sahip olmadığı için parametrik olmayan testleri kullanmak daha sağlıklı olmaktadır.

Kruskal-Wallis Testi parametrik testlerden One-way ANOVA varyans analizine benzemektedir. Uygulama olarak Mann-Whitney U testine benzeyen Kruskal-Wallis Testi üç veya daha fazla grubun karşılaştırılmasında kullanılır (Altunışık ve ark. 2012).

Anket formunda kişisel özellikler sekiz gruba ayrılmıştır. Kişilik özelliklerine göre öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin farklılık gösterip göstermediğini belirlemek

için Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kişilik özelliklerine göre girişimcilik eğilimleri ile ilgili analiz sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Öğrencilerin Kişilik Özelliklerine Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Ki-Kare	df	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	27,938	7	0,000
Risk 2	5,399	7	0,611
Risk 3	3,694	7	0,814
Risk 4	9,953	7	0,191
Risk 5	9,532	7	0,217
Bağımsızlık 1	7,580	7	0,371
Bağımsızlık 2	7,508	7	0,378
Bağımsızlık 3	13,805	7	0,055
Bağımsızlık 4	9,338	7	0,229
Bağımsızlık 5	6,548	7	0,477
Başarma 1	10,445	7	0,165
Başarma 2	8,069	7	0,327
Başarma 3	9,155	7	0,242
Başarma 4	11,317	7	0,125
Başarma 5	16,015	7	0,025
Yenilik 1	26,844	7	0,000
Yenilik 2	14,167	7	0,048
Yenilik 3	4,097	7	0,768
Yenilik 4	12,516	7	0,085
Yenilik 5	2,987	7	0,886
Kendine Güven 1	5,800	7	0,563
Kendine Güven 2	13,429	7	0,062
Kendine Güven 3	10,545	7	0,160
Kendine Güven 4	6,466	7	0,486
Kendine Güven 5	12,430	7	0,087

Tablo 18’de ankete katılan katılımcıların kişilik özelliklerine göre girişimcilik eğilimlerinde herhangi bir farklılığın oluşup oluşmadığı incelenmek istenmektedir. Bu doğrultuda anket sorularına verilen cevaplar incelendiğinde Risk 1, Bağımsızlık 3, Başarma 5, Yenilik 1 ve Yenilik 2’ye karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda kişilik özelliklerine göre istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yani bu sorulara verilen cevaplar analiz edildiğinde bu sorular için farklılık hipotezi kabul edilmiştir. bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda zeki, lider ve çalışkan kişiliğe sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer kişilik özelliklerine sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine göre yüksek çıkmıştır. Bu sorular dışında kalan sorulara verilen cevaplarda ise yokluk hipotezi (H0) kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ruh hallerine göre girişimcilik eğilimlerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19: Öğrencilerin Ruh Hallerine Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Ki-Kare	df	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	19,454	6	0,003
Risk 2	10,600	6	0,102
Risk 3	4,586	6	0,598
Risk 4	8,807	6	0,185
Risk 5	20,795	6	0,002
Bağımsızlık 1	18,020	6	0,006
Bağımsızlık 2	14,806	6	0,022
Bağımsızlık 3	11,223	6	0,082
Bağımsızlık 4	22,125	6	0,001
Bağımsızlık 5	3,674	6	0,721
Başarma 1	10,294	6	0,113
Başarma 2	5,637	6	0,465
Başarma 3	9,602	6	0,142
Başarma 4	12,991	6	0,043
Başarma 5	8,614	6	0,196
Yenilik 1	16,377	6	0,012
Yenilik 2	10,005	6	0,124
Yenilik 3	6,578	6	0,362
Yenilik 4	2,492	6	0,869
Yenilik 5	3,449	6	0,751
Kendine Güven 1	8,663	6	0,193
Kendine Güven 2	13,046	6	0,042
Kendine Güven 3	8,519	6	0,202
Kendine Güven 4	10,857	6	0,093
Kendine Güven 5	9,151	6	0,165

Tablo 19’da ankete katılan katılımcıların ruh hallerine göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda Risk 1, Risk 5, Bağımsızlık 1, Bağımsızlık 2, Bağımsızlık 4, Başarma 4, Yenilikçilik 1 ve Kendine Güven 2’ye karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda istatistiksel anlamda öğrencilerin ruh hallerine göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık tespit edilmiştir. Mutlu ve Hırslı ruh haline sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer ruh hallerine sahip olan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin üstünde bir seyir seyrettiği görülmektedir. Bu doğrultuda Mutlu ve Hırslı ruh haline sahip öğrencilerin girişimcilik özellikleri diğer öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sorulara karşılık gelen cevapların analizi yapıldığında farklılık hipotezi kabul edilirken diğer sorulara verilen cevaplarda ise ruh haline göre herhangi bir farklılık görülmemiştir. Yani bu sorular için ise yokluk hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları fakülte/MYO'lara göre girişimcilik özelliklerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20: Öğrencilerin Okudukları Fakülte/MYO'ya Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Ki-Kare	df	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	26,183	11	0,006
Risk 2	4,811	11	0,940
Risk 3	21,053	11	0,033
Risk 4	29539	11	0,002
Risk 5	11,295	11	0,419
Bağımsızlık 1	13,143	11	0,284
Bağımsızlık 2	7,810	11	0,730
Bağımsızlık 3	7,789	11	0,732
Bağımsızlık 4	31,343	11	0,001
Bağımsızlık 5	12,023	11	0,362
Başarma 1	24,334	11	0,011
Başarma 2	16,954	11	0,109
Başarma 3	19,263	11	0,057
Başarma 4	15,260	11	0,171
Başarma 5	18,427	11	0,072
Yenilik 1	20,350	11	0,041
Yenilik 2	15,566	11	0,158
Yenilik 3	26,236	11	0,006
Yenilik 4	6,811	11	0,814
Yenilik 5	7,136	11	0,788
Kendine Güven 1	17,702	11	0,102
Kendine Güven 2	36,255	11	0,000
Kendine Güven 3	29,581	11	0,002
Kendine Güven 4	18,668	11	0,067
Kendine Güven 5	32,957	11	0,001

Tablo 20'de ankete katılan katılımcıların okudukları okula göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık olup olmadığı gösterilmiştir. Tabloya göre Risk 1, Risk 3, Risk 4, Bağımsızlık 4, Başarma 1, Başarma 3, Yenilik 1, Yenilik 3, Kendine Güven 2, Kendine Güven 3 ve Kendine Güven 5 e karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda istatistiksel anlamda farklılık görülmektedir. Bu doğrultuda bu sorulara verilen cevaplar öğrencilerin okudukları okula göre farklılık göstermektedir. Orman Fakültesi, Hopa MYO, Borçka MYO, Artvin MYO ve Hopa İ.İ.B.F.'de okuyan öğrencilerin girişimcilik özellikleri diğer fakülte ve meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinden yüksek çıkmıştır. Bu doğrultuda bu okullarda okuyan öğrenciler ile diğer fakülte ve meslek yüksekokullarında okuyan öğrenciler arasında girişimcilik özellikleri açısından istatistiksel anlamda bir farklılık görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin hangi sınıfta okuduklarına göre girişimcilik özelliklerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 21'de gösterilmiştir.

Tablo 21: Öğrencilerin Okudukları Sınıfa Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Ki-Kare	df	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	3,009	3	0,390
Risk 2	0,261	3	0,967
Risk 3	0,496	3	0,920
Risk 4	1,332	3	0,722
Risk 5	6,801	3	0,079
Bağımsızlık 1	8,426	3	0,038
Bağımsızlık 2	5,636	3	0,131
Bağımsızlık 3	2,601	3	0,457
Bağımsızlık 4	4,944	3	0,176
Bağımsızlık 5	5,068	3	0,167
Başarma 1	10,503	3	0,015
Başarma 2	0,903	3	0,825
Başarma 3	6,095	3	0,107
Başarma 4	1,252	3	0,741
Başarma 5	5,869	3	0,118
Yenilik 1	1,542	3	0,673
Yenilik 2	2,624	3	0,453
Yenilik 3	2,116	3	0,549
Yenilik 4	0,338	3	0,953
Yenilik 5	3,048	3	0,384
Kendine Güven 1	0,493	3	0,920
Kendine Güven 2	7,770	3	0,053
Kendine Güven 3	5,564	3	0,135
Kendine Güven 4	0,705	3	0,872
Kendine Güven 5	4,974	3	0,174

Tablo 21’de öğrencilerin okudukları sınıflara göre girişimcilik eğilimlerinde farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Bu doğrultuda yapılan analizler sonucunda Bağımsızlık 1, Başarma 1 ve Kendine Güven 2’ye karşılık gelen sorulara verilen cevaplarda istatistiksel anlamda bir farklılık bulunmuştur. 1. Sınıf okuyan öğrencilerin diğer sınıflarda okuyan öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak geriye kalan birçok soruya verilen cevaplarda ise istatistiksel anlamda herhangi bir farklılık bulunmamıştır. Bu doğrultuda genel olarak okudukları sınıflar açısından istatistiksel anlamda herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin okudukları merkez veya ilçelere göre girişimcilik özelliklerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan analiz sonuçları Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22: Öğrencilerin Okullarının Bulunduğu Yere Göre Girişimcilik Eğilimleri

	Ki-Kare	df	Anlamlılık Düzeyi
Risk 1	8,919	4	0,063
Risk 2	1,805	4	0,772
Risk 3	5,534	4	0,237
Risk 4	4,016	4	0,404
Risk 5	1,964	4	0,742
Bağımsızlık 1	6,517	4	0,164
Bağımsızlık 2	3,254	4	0,516
Bağımsızlık 3	1,668	4	0,797
Bağımsızlık 4	8,885	4	0,065
Bağımsızlık 5	5,552	4	0,235
Başarma 1	9,901	4	0,041
Başarma 2	8,578	4	0,073
Başarma 3	2,898	4	0,575
Başarma 4	3,798	4	0,434
Başarma 5	4,049	4	0,399
Yenilik 1	1,671	4	0,796
Yenilik 2	2,374	4	0,667
Yenilik 3	3,197	4	0,525
Yenilik 4	0,744	4	0,946
Yenilik 5	2,340	4	0,674
Kendine Güven 1	4,067	4	0,397
Kendine Güven 2	3,622	4	0,460
Kendine Güven 3	5,970	4	0,201
Kendine Güven 4	9,336	4	0,053
Kendine Güven 5	6,048	4	0,196

Tablo 22’de ankete katılan katılımcıların okullarının buldukları yerlerin girişimcilik özelliklerinde farklılık oluşturup oluşturmadığı gösterilmiştir. Bu doğrultuda Başarma 1 ve Kendine Güven 4’e karşılık gelen sorulara verilen cevaplar incelendiğinde istatistiksel anlamda farklılık ortaya çıkmaktadır. Ancak diğer sorularda herhangi bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Sonuç olarak da yokluk hipotezi kabul edilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin okullarının nerede olduğunun girişimcilik özelliklerinde farklılık göstermediği görülmektedir.

6. Sonuç ve Öneriler

Girişimcilik, yeni fikirlerin faydalı modeller aracılığıyla eyleme dönüşmesidir. Girişimci, genç, dinamik, yeni fikirlere sahip, cesaretli ve fikirleri eyleme dönüştürüp ülke ekonomisine katkı sağlayan kişidir. Bu nedenle özellikle genç girişimcileri bu doğrultuda yönlendirmek ve başarılı birer girişimci olmalarını sağlamak için bu adayların özelliklerinin açık bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ölçülmeye çalışılmıştır. Araştırma örnekleminin geniş olması sebebi ile anket yöntemi araştırma yöntemi olarak kullanılmıştır. Artvin Çoruh Üniversitesi’ne bağlı fakülte ve meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anket formu, risk eğilimi, bağımsızlık isteği, başarıya ihtiyacı, yenilik eğilimi ve

kendine güven olmak üzere toplam 5 faktöre ilişkin yargılardan meydana gelmektedir.Yürütülen analizlerle sonucunda her bir faktör için farklı bulgular elde edilmiştir.Bu bulguların yorumlanmasıyla aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

H1: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde kişilik özelliklerine göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Kişilik özelliklerine göre değerlendirme yapıldığında Zeki, Lider ve Çalışkan kişilik özelliklerine sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer kişilik özelliklerine sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinden daha yüksek çıkmıştır. Bu doğrultuda öğrencilere bu özellikleri kazandırmak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.Bu çalışmalar, öğrencilerin çalışkanlık alışkanlığını kazandırmak, lider bir vasfa sahip olması için özgüvenini artırıcı faaliyetler şeklinde sıralanabilir.

H2: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde ruh hallerine göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Öğrencilerin ruh hallerine göre değerlendirme yapıldığında mutlu ve hırslı ruh haline sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer ruh hallerine sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinden yüksek çıkmıştır.Bu doğrultuda öğrencilerin okudukları bölüm, yerleşke ve şehir itibari ile mutlu edilmeye çalışılmalıdır.Sosyal olanakların daha yukarılara çıkartılması, etkinliklerin artırılması, bölümün artılarının öğrenciye aktarılması gibi durumlar öğrencinin mutlu edilmesi için yapılabilecek etkinlikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin hırslı bir yapıya sahip olmaları için ise uygun rekabet ortamının hazırlanması, ulaşılabilecek olan iş imkanlarının öğrenciyi teşvik edici şekilde sunulması, başarıların ödüllendirilmesi gibi yollar seçilebilir.

H3: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde memleketlerinde okuyup okumamalarına göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile reddedilmiştir.Bu doğrultuda öğrencilerin memleketlerinde okuyup okumamaları girişimcilik özelliklerinde farklılık ortaya koymamaktadır. Bu hipotez için yokluk hipotezi kabul edilmiştir. H3 hipotezi reddedilmiştir.

H4: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde kaçınıcı sınıfta olduklarına göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile reddedilmiştir.Bu doğrultuda öğrencilerin kaçınıcı sınıfta oldukları girişimcilik özelliklerinde herhangi bir farklılığı ortaya koymamıştır. Bu hipotez için yokluk hipotezi kabul edilmiştir. H4 hipotezi reddedilmiştir.

H5: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde okudukları fakülte/MYO'ya göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Öğrencilerin okudukları okul itibari ile değerlendirme yapıldığında Orman Fakültesi, Hopa Meslek Yüksekokulu, Hopa İktisadi İdari Bilimler Fakültesi ve Borçka Acarlar Meslek Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer öğrencilerin girişimcilik

eğilimlerinden yüksek çıkmıştır.Bu fakülte ve meslek yüksekokullarında öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek çıkmasına imkan sağlayan koşullar diğer fakülte ve meslek yüksekokullarına da uygulanarak bütün üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin yüksek çıkması sağlatılabilir.

H6: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde aldıkları girişimcilik dersi alıp almadıklarına göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik ile ilgili bir ders veya etkinliğe katılıp katılmama durumlarına göre değerlendirme yapıldığında girişimcilik dersi alan veya bu konu ile ilgili bir etkinliğe katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu doğrultuda girişimcilik dersinin programların ders müfredatlarına eklenmesi yolu ile öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini artırmak mümkün görülmektedir.

H7: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde iş fikirleri olup olmama durumuna göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik ile ilgili bir fikre sahip olup olamama durumuna göre değerlendirme yapıldığında girişimcilik fikrine sahip öğrencilerin girişimcilik eğilimleri diğer öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır.Bu doğrultuda öğrencilerin girişimcilik fikrini kazanabilmeleri veya var olan ancak kurgulayamadıkları fikirlerini ortaya koyabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

H8: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde cinsiyetlerine göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile kabul edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyet durumuna göre değerlendirme yapıldığında erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimleri bayan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinden yüksek çıkmıştır.Bu doğrultuda erkeklerin olduğu gibi kadınların da gerekli desteği görmeleri bu konuda yol kat etmek için gerekli olduğu öngörülmektedir.Sonuç olarak kadın girişimcilere verilen desteklerin öğrencilere aktarımı sonrası bayan öğrencilerin de girişimcilik eğilimlerinde artış görülecektir.

H9: Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinde okudukları ilçeye göre farklılık vardır.

Yukarıdaki hipotez genel itibari ile reddedilmiştir.Öğrencilerin okudukları ilçenin girişimcilik eğiliminde farklılık ortaya çıkarmadığı tespit edilmiştir. Bu hipotez için yokluk hipotezi kabul edilmiştir.

Kaynakça

Akyüz, Yılmaz (2013), "Üniversite Öğrencilerinin KOSGEB Desteklerine Bakış Açıları ve Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Uşak Üniversitesi Örneği", *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(3), 80-98.

Altunışık, Remzi ve diğerleri (2012), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, 7.Baskı İstanbul: Sakarya Yayıncılık.

- Aşkın, Ayşin ve diğerleri (2011), “Tarihsel Süreçte Girişimcilik Kavramı ve Gelişimi”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(2), 55-72.
- Avşar, Mustafa (2007), Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması: Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- Bozkurt, Özlem Çetinkaya (2011), Dünya ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: *Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler*, Sözkese Matbaacılık, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çelik, Adnan ve Akgemci, Tahir (2007), *Girişimcilik Kültürü ve KOBİ’ler*, 2.Baskı, Ankara: Gazi Kitapevi.
- Demireli, Cemalettin ve diğerleri (2014) “Farklı Öğrenim Düzeyindeki Öğrencilerin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması”, *Manas Sosyal Araştırmalar Derneği*, 3(1), 1-17.
- Güney, Semra (2004), Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular, 2. Baskı, Ankara: *Siyasal Kitapevi*.
- Güney, Semra ve Nurmakhamatuly, Arman (2007), “Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürlerarası Araştırma”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(18), 62-96.
- İşcan, Ömer Faruk ve Kaygın, Erdoğan (2011), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 443-462.
- Kalaycı, Şeref (Ed.) (2010), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, 5. Baskı, Ankara: *Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti*.
- Korkmaz, Oya (2012), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: *Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği*”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 209-226.
- Küçük, Orhan (2005), Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi, 2. Baskı, Ankara: *Seçkin Yayıncılık*.
- Ören, Kenan ve Biçkes, Mehmet (2011), “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 67-86.
- Özdemir, Lütfiye (2013), “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından Değerlendirilmesi”, *International Conference on Eurasian Economies, Session: 3C, Girişimcilik*, 617-626.
- Özkan, Şule ve diğerleri (2003), “Türkiye’de Girişimcilik ve Belirleyicileri: Marmara ve Doğu Anadolu Bölgesi Üzerine Bir Uygulama”, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 58(4), 145-172.

Solmaz, Seyit Ahmet ve diğerkleri (2014), “Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Turizm Lisans ve Ön Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Alan Araştırması”, *Kahramanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(26), 41-55.

Top, Seyfi (2006), *Girişimcilik Keşif Süreci*, 1.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.

E-ISSN:
2547-9628

Strategic Research Academy ©

© Copyright of Journal of Current Researches on Business and Economics is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.